Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-02-06

LS 2017-1575

Regionstyrelsen

Reglemente för regionrevisorerna i Stockholm

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås fastställande av reglementet för regionrevisorerna för Region Stockholm.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Reglemente för regionrevisorerna i Stockholm fastställs.

Regionrådsberedningens motivering

Förslaget har utarbetats med utgångspunkt från förra mandatperiodens reglemente och har anpassats till den nya kommunallagen (2017:725), den nya goda revisionsseden i kommunal verksamhet 2018 (SKL) samt till reglementen för regionstyrelse och övriga nämnder (LS 2018–0731). Därutöver har en justering utifrån de namnändringar som aktualiseras av övergången till Region Stockholm. Föreslagna förändringar framgår i kursiv stil.

Indelningen i revisionsområden (se bilagan till reglementet) har uppdaterats utifrån fullmäktiges beslut om ändrad organisation från 2019.

Beslutsunderlag

Revisionskontorets tjänsteutlåtande
Reglemente för regionrevisorerna i Stockholm

Irene Svenonius

2018-12-11 RK 2018–0082

Förslag till reglemente för regionrevisorerna i Stockholm 2019–2022

Bifogat finns förslag till reglemente för kommande mandatperiod. Förslaget till reglemente ska gälla från den 1 januari 2019 efter att ha fastställts av regionfullmäktige.

Förslaget har utarbetats med utgångspunkt från förra mandatperiodens reglemente och har anpassats till den nya kommunallagen (2017:725), den nya goda revisionssed en i kommunal verksamhet 2018 (SKL) samt till reglemente för regionstyrelse och övriga nämnder (LS 2018–0731). En förutsättning har även varit fullmäktiges beslut att välja 21 revisorer till tre revisorsgrupper (LS 2018–0052). Föreslagna förändringar framgår i kursiv stil.

I juni beslutade revisorskollegiet (RK 2018–0045) att skicka en skrivelse till fullmäktiges valberedning och partiernas kanslier inför nominering och val av förtroendevalda revisorer. Där framfördes att fullmäktige från 2019 inte bör välja lekmannarevisorer till donationsfonderna. I fullmäktiges beslut om val av revisorer i november 2018 (LS 2018–0680) har inget val gjorts av revisorer till donationsfonderna. Bestämmelsen om donationsfonderna har därför tagits bort i förslaget till reglemente för revisorerna.

Indelningen i revisionsområden (se bilagan till reglementet) har uppdaterats utifrån fullmäktiges beslut om ändrad organisation från 2019. De nya nämnderna, dvs. kunskapsstyrningsnämnden, färdtjänstnämnden samt fastighets- och servicenämnden är tillagda i revisorsgrupp II:s respektive III:s revisionsområden. Stiftelsen Clara, som permuterades i januari 2018, ingår inte längre i landstingets/regionens organisation och är därför borttagen från revisorsgrupp III:s revisionsområde.

Utkast till reglementet har stämts av med extern jurist.

Förslag till beslut

Revisorskollegiet godkänner för egen del förslaget till revisionsreglemente för kommande mandatperiod och föreslår regionfullmäktige att fastställa reglementet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Anneli Lagebro
revisionsdirektör

Anette Carlstedt
bitr. revisionsdirektör

Närvarande:	Lars Joakim Lundquist	Ordförande
	Kenneth Strömberg	Vice ordförande
	Gunilla Jerlinger	Ledamot
	Hans-Erik Salomonsson	Ledamot
	Berit Assarsson	Ledamot
	Lars Bergstig	Ledamot
	Carl-Anders Ifvarsson	Ledamot
	Ewa Törngren	Ledamot
	Michael Stjernström	Ledamot
	Turid Stenhaugen	Ledamot
	Lena Samuelsson	Ersättare
	Leni Björklund	Ersättare
	Gunnar Björkman	Ersättare
	Erik Wallin	Ersättare
	Inga-Lill Franzen	Ersättare
	Lena Cronvall Morén	Ersättare
	Jan-Erik Nyberg	Ersättare
	Jan Holgersson	Ersättare
Anmält förhinder:	Fredrik Bojerud	Ledamot
	Joakim Jonsson	Ersättare
Tjänstemän	Anneli Lagebro	Revisionsdirektör
	Anette Carlstedt	Bitr revisionsdirektör
	Joakim Söderberg	Enhetschef
	Christina Holmqvist	Sekreterare

§ 42 Reglemente för regionrevisorerna RK 2018-0082, tjänsteutlåtande 17/2018

Anette Carlstedt föredrar ärendet.

Revisorskollegiet godkänner för egen del förslaget till revisionsreglemente för kommande mandatperiod och föreslår regionfullmäktige att fastställa reglementet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

2018-12-18 RK 2018-0082

Reglemente för regionrevisorerna i Stockholm

Fastställd av regionfullmäktige 2019-XX-XX

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Revisionens roll	**Revisionens roll *och uppdrag***
1 § Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst *medborgarnas* demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i *landstings*styrelsen, nämnder, fullmäktigeberedningar samt bolag *och stiftelser*[1]*. Ledamot i dessa organ är revisionsansvarig*[2]*.*	**1 §** Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst *regionmedlemmarnas* demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i *region*styrelsen, nämnder, fullmäktigeberedningar samt bolag[3]*. Revisionen fyller en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Granskningen bidrar till legitimitet och förtroende åt verksamheten, samtidigt som den kan synliggöra och förmedla väsentlig och nödvändig kritik. Granskningen kan också generera bidrag till förbättring och utveckling.*
Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.	Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.
Den övergripande revisionsuppgiften i *landstinget* är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och *om verksamheten uppnår de politiska målen* inom givna ekonomiska ramar. *En väsentlig uppgift är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.*	Den övergripande revisionsuppgiften i *regionen* är att *pröva* om verksamheten följer *och uppnår* fullmäktiges beslut och *mål, att detta sker* inom givna ekonomiska ramar *och andra förutsättningar samt med en tillräcklig styrning och kontroll.*
Revisorerna granskar och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och	Revisorerna granskar och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och

[1] *Landstingsstyrelsen, nämnd, bolag och stiftelse benämns i detta reglemente som nämnd/styrelse och företag.*

[2] *Revisionsanvar innebär att ledamöter ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, deras anställda och andra uppdragstagare genomför sitt uppdrag.*

[3] Regionstyrelsen, nämnd, bolag benämns i detta reglemente som styrelse/nämnd och bolag.

Landstingsrevisorerna
Box 22230
104 22 Stockholm
Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se
Säte: Stockholm
Org.nr: 23 21 00 - 0016
Besöksadress: Hantverkargatan 25 B. T-bana Rådhuset

om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Lekmannarevisorerna granskar om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.	om den interna kontrollen som görs inom *regionstyrelsen och* nämnderna är tillräcklig. Lekmannarevisorerna granskar om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagens interna kontroll är tillräcklig.
Revisionens formella reglering **2 §** *Landstingsrevisorerna* utgörs av de av landstingsfullmäktige valda revisorerna inklusive lekmannarevisorerna *och revisionskontoret.*	**Revisionens formella reglering** **2 §** *Regionrevisorerna i Stockholm* utgörs av de av landstingsfullmäktige valda revisorerna *i tre revisorsgrupper som tillika är* lekmannarevisorer *i bolagen inom respektive revisionsområde enligt §4.*
3 § För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för *landstingets företag*. Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel *9*. Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. *Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t ex stiftelselagen.* Revisionsarbetet ska bedrivas med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften ”God revisionssed i kommunal verksamhet” (Sveriges Kommuner och Landsting). När revisorerna beslutar om sin förvaltning och om jäv gäller i tillämpliga delar också regelverket för beslutsfattande m.m. i kommunallagen och *landstingets* reglemente för landstingsstyrelse och nämnder *(Arbetsordningar, reglementen och delegationsordning).* Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet – tryckfrihetsförordning, offentlighets- och sekretesslag, förvaltningslag, *personuppgiftslag*, lagen om offentlig	**3 §** För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för *regionens bolag.* Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel *12*. Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. Revisionsarbetet ska bedrivas med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften ”God revisionssed i kommunal verksamhet” (Sveriges Kommuner och Landsting). ***Utgår, regleras i 13-14 §.*** Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som gäller i offentlig verksamhet – tryckfrihetsförordning, offentlighets- och sekretesslag, förvaltningslag, *dataskyddsförordningen*, lagen om offentlig upphandling med flera. *Revisorerna* ska följa *fullmäktiges*

upphandling med flera. Likaså har *de att följa övergripande riktlinjer från fullmäktige.*	*beslut och styrande dokument som rör revisorernas verksamhet.*
Revisorerna granskar verksamhet som i sin tur är reglerad av speciallagstiftning som revisorerna behöver vara orienterade om, för insikt om hur dessa styr och påverkar de organ revisorerna granskar.	Revisorerna granskar verksamhet som i sin tur är reglerad av speciallagstiftning som revisorerna behöver vara orienterade om, för insikt om hur dessa styr och påverkar de organ revisorerna granskar.
Revisionens organisation	**Revisionens organisation**
4 § *Landstingets* verksamhet indelas i tre revisionsområden där revisionsuppdragen för samtliga nämnder/styrelser och *företag* i *landstinget* fördelas mellan områdena. Indelningen bestäms av *landstings*fullmäktige på förslag av revisorskollegiet, se bilaga 1.	**4 §** *Regionens* verksamhet indelas i tre revisionsområden där revisionsuppdragen för *regionstyrelse och* samtliga nämnder/styrelser och *bolag* i *regionen* fördelas mellan områdena. Indelningen bestäms av fullmäktige på förslag av revisorskollegiet *i samband med beslut om revisionsreglementet*, se bilaga 1.
För varje revisionsområde väljer fullmäktige revisorer (revisorsgrupp) för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelser och granskningsrapporter. Det första året i mandatperioden inleds med dubbla grupper revisorer.	*Under de år val till fullmäktige hållits i hela landet väljer fullmäktige för varje revisionsområde revisorer (revisorsgrupp) för granskning av verksamheten under de fyra följande åren (mandatperiod).* Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelser och granskningsrapporter. Det första året i mandatperioden inleds med dubbla grupper revisorer.
Antalet revisorer ska sammanlagt uppgå till 21 med sju revisorer i vardera revisorsgrupp. *Landstings*fullmäktige utser en ordförande och en vice ordförande i respektive grupp.	Antalet revisorer ska sammanlagt uppgå till 21 med sju revisorer i vardera revisorsgrupp. Fullmäktige utser en ordförande och en vice ordförande i respektive grupp *att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden.*
Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar fullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.	Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar fullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

5 § För att främja ett samordnat revisionsarbete *(koncernrevision)* och en god överblick av verksamheten ska revisorerna i respektive revisorsgrupp tillika väljas till lekmannarevisorer i de av landstingets aktiebolag *samt revisorer i landstingets stiftelser* som är hänförliga till respektive revisionsområde.	**5 §** För att främja ett samordnat revisionsarbete och en god överblick av verksamheten ska revisorerna i respektive revisorsgrupp tillika väljas till lekmannarevisorer i de av landstingets aktiebolag som är hänförliga till respektive revisionsområde.
6 § Utöver lagstadgade uppdrag svarar revisorerna i revisorsgrupp I för granskningen av till landstingets lämnade donationsstiftelser.	**Paragrafen utgår eftersom inga lekmannarevisorer utses till donationsstiftelsen.**
7 § En arbetsfördelning mellan revisorerna i respektive revisorsgrupp sker på det sätt revisorerna själva bestämmer inom ramen för vad som är förenligt med god revisionssed.	**6 §** En arbetsfördelning mellan revisorerna i respektive revisorsgrupp sker på det sätt revisorerna själva bestämmer inom ramen för vad som är förenligt med god revisionssed.
8 § I syfte att främja helhetssyn och gemensamma bedömningsgrunder i revisionsarbetet bildar de tre gruppernas revisorer samfällt en gemensam revisionsberedning. Denna beredning överlägger i revisionsfrågor som är av principiell eller landstingsövergripande karaktär eller som berör mer än en revisorgrupp. Sammankallande är ordföranden i revisorsgrupp I.	**7 §** I syfte att främja helhetssyn och gemensamma bedömningsgrunder i revisionsarbetet bildar de tre gruppernas revisorer samfällt en gemensam revisionsberedning. Denna beredning överlägger i revisionsfrågor som är av principiell eller landstingsövergripande karaktär eller som berör mer än en revisorsgrupp. Sammankallande är ordföranden i revisorsgrupp I. *För arbetsformer se 8 §.*
Revisorernas arbetsformer, ansvar och befogenheter **9 §** *Revisorsgrupperna sammanträder på kallelse av respektive grupps ordförande*. Till *sammanträdena* kallas även de personer som behövs för föredragning och andra upplysningar. Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.	**Revisorernas arbetsformer *i revisorsgrupperna*, ansvar och befogenheter** **8 §** *Ordförande i revisorsgruppen är sammankallande och kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet.* Till *sammankomsterna* kallas även de personer som behövs för föredragning och andra upplysningar. Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas. Protokollet justeras av ordföranden. *Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.*	*Om revisorerna i en revisorsgrupp fattar beslut om jäv ska detta tas upp i protokoll. Reglerna i 12 kap. 11 § kommunallagen ska då tillämpas liksom vad som gäller för beslutsfattande m.m. i kommunallagen och reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder avseende deltagande i beslut, yrkanden och särskilda uttalanden.* Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas. Protokollet justeras av ordföranden. *En revisor som är förhindrad att delta i en sammankomst eller i en del av en sammankomst, ska snarast anmäla detta till revisorsgruppens sekreterare.*
10 § Revisorerna granskar landstingets nämnders/styrelsers och företags verksamhet. Alla verksamheter ska granskas årligen enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Vid granskningen åligger det revisorerna att särskilt pröva om: - landstingsstyrelsen fullgjort sina uppgifter vad gäller mål och riktlinjer såväl för den egna verksamheten som för uppsikten över övriga nämnders/styrelsers och företags verksamhet i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut, - övriga nämnder/styrelser och företag uppfyllt de mål och riktlinjer som landstingsfullmäktige fastställt för deras verksamhet, - nämnder/styrelser och företag har en tillräcklig intern kontroll och en verksamhet som planeras och bedrivs ändamålsenligt och effektivt samt i enlighet med av fullmäktige beslutad budget, policyer och reglemente, - nämnders/styrelsers och företags beslut och åtgärder överensstämmer med de regler och avtal som gäller för verksamheten, - respektive nämnds/styrelses och företags årsredovisning, delårsrapport och underliggande löpande redovisning samt rapportering i övrigt är tillförlitlig och rättvisande samt	**Paragrafen utgår; framgår av lag och god revisionssed och behöver därför inte regleras i reglementet.**

- den sammanställda redovisningen (koncernredovisningen), årsredovisningen, delårsrapporten och underliggande löpande redovisning samt rapporteringen i övrigt är tillförlitlig och rättvisande.	
11 § Revisorernas ska ges tillträde att granska verksamheten hos privata utförare i samma utsträckning som beställaren kan bedriva kontroll och uppföljning, enligt avtal. Revisorerna granskar att verksamheten och dess effekter är säkrat i avtal med utföraren. Revisorerna granskar inte den privata utförarens affärs- och driftsförhållanden.	**9 §** Revisorernas ska ges tillträde att granska verksamheten hos privata utförare i samma utsträckning som beställaren kan bedriva kontroll och uppföljning, enligt avtal. Revisorerna granskar att verksamheten och dess effekter är säkrat i avtal med utföraren. Revisorerna granskar inte den privata utförarens affärs- och driftsförhållanden.
12 § Revisorerna ska till berörda nämnder och *företag* fortlöpande framföra de synpunkter, iakttagelser och påpekanden rörande verksamheten som framkommit vid granskningen. Yttranden över revisionsrapporter ska vid behov inhämtas från berörda nämnder/styrelser *och företag*. Innan slutlig ställning tas i enskilt revisionsärende ska revisionskontorets uppfattning ha inhämtats. Skrivelse, som samtliga revisorer är ense om att avge, ska undertecknas av ordföranden med kontrasignation av sekreteraren.	**10 §** Revisorerna ska till berörda nämnder och *styrelser* fortlöpande framföra de synpunkter, iakttagelser och påpekanden rörande verksamheten som framkommit vid granskningen. Yttranden över revisionsrapporter ska vid behov inhämtas från berörda nämnder *och styrelser*. Innan slutlig ställning tas i enskilt revisionsärende ska revisionskontorets uppfattning ha inhämtats. Skrivelse, som samtliga revisorer är ense om att avge, ska undertecknas av ordföranden med kontrasignation av sekreteraren.
Revisorskollegiets organisation, ansvar och befogenheter **13 §** Under år då allmänna val ägt rum utser *landstings*fullmäktige revisionens förvaltningsorgan, revisorskollegiet, för den följande fyraårsperioden. Ledamöterna ska väljas bland de förtroendevalda revisorerna. Elva ska väljas som ledamöter och tio som ersättare. I revisorskollegiet utser *landstings*fullmäktige en ordförande och en vice ordförande. *Dessa utgör revisorskollegiets presidium.*	**Revisorskollegiets organisation, ansvar och befogenheter** **11 §** Under år då *val till fullmäktige hållits i hela landet* utser fullmäktige revisionens förvaltningsorgan, revisorskollegiet, för den följande fyraårsperioden (*mandatperiod*). Ledamöterna ska väljas bland de förtroendevalda revisorerna. Elva ska väljas som ledamöter och tio som ersättare. *Revisorskollegiet följer den ordinarie mandatperioden från 1 januari, till skillnad från revisorsgrupperna (se 4 §).*

	I revisorskollegiet utser fullmäktige en ordförande och en vice ordförande *till ett presidium.*
Ersättare i revisorskollegiet tjänstgör vid förfall för ordinarie ledamot på samma sätt som ersättare i *landstingets* övriga nämnder. Efter samråd med revisionsdirektören utser revisorskollegiet sekreterare.	Ersättare i revisorskollegiet tjänstgör vid förfall för ordinarie ledamot på samma sätt som ersättare i *regionens* övriga nämnder. Efter samråd med revisionsdirektören utser revisorskollegiet sekreterare. *En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till revisorskollegiets sekreterare.*
14 § Revisorskollegiet ansvarar för att: - behandla månadsbokslut, delårsrapport, årsredovisning, information, planeringsfrågor, utbildningsfrågor för de förtroendevalda revisorerna och vissa ärenden av policyfrågor, - verka för enhetlighet och planmässighet i revisionens arbete och verka för samordning mellan revisorerna i *landstingets* nämnder/styrelser *och företag*, - samordna revisionsarbetet och utfärda riktlinjer för revision av SLL:s verksamhet i nämnder/styrelser och företag vilket även innefattar riktlinjer för	**12 §** *För att besluta i ärenden om sin förvaltning sammanträder revisorerna i kollegiet enligt regelverket för beslutsfattande m.m. i kommunallagen och regionens reglemente för regionstyrelse och övriga nämnder avseende deltagande i beslut, yrkanden och särskilda uttalanden.* Revisorskollegiet ansvarar för att: - *fastställa inriktning, mål, kvalitet och omfattning för revisionskontorets verksamhet så att verksamheten följer fullmäktiges mål och riktlinjer, lagar och andra författningar*. - behandla månads*rapport*, delårsrapport, årsredovisning, *internkontrollplan, vara personuppgiftsansvariga och utse dataskyddsombud*, information, planeringsfrågor, utbildningsfrågor för de förtroendevalda revisorerna och vissa ärenden av policyfrågor - verka för enhetlighet och planmässighet i revisionens arbete och verka för samordning mellan revisorerna i *regionens* nämnder och styrelser, - samordna revisionsarbetet och utfärda riktlinjer för revision av *regionens* verksamhet i nämnder och styrelser vilket

samordnad revision, företagsrevision och rapportering avseende all verksamhet oavsett associationsform, - på uppdrag av *landstings*fullmäktige upphandla och föreslå lämpliga auktoriserade och godkända revisorer i *företag*, där sådana ska utses, - kalla de valda revisorerna till överläggning i frågor av gemensamt intresse för revisionen, - lämna remissyttranden i ärenden avseende revisionsverksamheten samt - fullgöra de uppdrag i övrigt som *landstings*fullmäktige lämnar kollegiet.	även innefattar riktlinjer för samordnad revision, - på uppdrag av fullmäktige upphandla och föreslå lämpliga auktoriserade och godkända revisorer i *bolag*, där sådana ska utses, - *utgår se paragraf 8* - lämna remissyttranden i ärenden avseende revisionsverksamheten samt - fullgöra de uppdrag i övrigt som fullmäktige lämnar kollegiet.
15 § *För beredning av revisorernas budget utser fullmäktige en särskild budgetberedning.* *Revisorskollegiet ska upprätta förslag till budget för revisionen som överlämnas till fullmäktige.* Revisorskollegiet förfogar över de anslag som *landstings*fullmäktige anvisat till revisionsändamål. Revisorskollegiets räkenskaper och förvaltning ska granskas av extern revisor (auktoriserad revisor, godkänd revisor eller certifierad kommunal yrkesrevisor)	**13 §** *Fullmäktiges presidium upprättar förslag till budget för revisorernas verksamhet.* *Revisorerna gör framställning om budget till presidiet i den ordning som presidiet lägger fast.* Revisorskollegiet förfogar över de anslag som fullmäktige anvisat till revisionsändamål. *Respektive bolag svarar för kostnaderna för lekmannarevisionen i bolaget.* Revisorskollegiets räkenskaper och förvaltning ska granskas av extern revisor (auktoriserad revisor, godkänd revisor eller certifierad kommunal yrkesrevisor).
16 § För revisorskollegiet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i reglementet med allmänna föreskrifter för landstingets nämnder och *i tillämpliga delar fastställda landstingsgemensamma policyer*.	**14 §** För revisorskollegiet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder* och *av fullmäktige fattade beslut och styrande dokument som rör revisorerna och dess verksamhet.*
17 § Revisorskollegiet är anställningsmyndighet för revisionskontoret och beslutar om kontorets organisation samt utövar den förvaltning som har samband med revisionsuppdragen.	**15 §** Revisorskollegiet är anställningsmyndighet för *personal vid* revisionskontoret. *Kollegiet ansvarar för att dess organisation är tydlig, resurseffektiv och ändamålsenlig med hänsyn till fullmäktiges fastställda mål, lagar*

	och andra författningar för verksamheten. Kollegiet har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sin verksamhet.
Revisionsdirektörens lön och anställningsvillkor i övrigt fastställs av revisorskollegiet efter samråd med landstingsfullmäktiges ordförande.	**Utgår, regleras i delegationsordningen som revisorskollegiet beslutar om.**
Löner och andra anställningsvillkor för revisionskontorets personal fastställs av revisionsdirektören efter vederbörlig förhandling.	**Utgår, regleras i delegationsordningen som revisorskollegiet beslutar om**
Revisionskontorets ansvar och befogenheter **18 §** Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Revisionskontoret är sakkunnigt biträde åt de förtroendevalda revisorerna tillika lekmannarevisorerna och ska hålla respektive revisorsgrupp underrättad om granskningen och dess resultat. Förvaltningschefen/revisionsdirektören är inför revisorskollegiet och landstingets valda revisorer ansvarig för revisionskontorets verksamhet. Som utredande och verkställande förvaltning biträder revisionskontoret revisorskollegiet.	**Revisionskontorets ansvar och befogenheter** **16 §** Revisorerna och lekmannarevisorerna *väljer och* anlitar själva sakkunniga *för att* i den omfattning som behövs fullgöra granskningen enligt god revisionssed. *Under revisionskollegiet lyder revisionskontoret.* Revisionskontoret *som förvaltning* är sakkunnigt biträde åt de förtroendevalda revisorerna tillika lekmannarevisorerna *i deras revisionsuppdrag i enlighet med bilaga 1* och ska hålla respektive revisorsgrupp underrättad om granskningen och dess resultat. *Revisionskontoret leds av förvaltningschefen/revisionsdirektören, som inför revisionskollegiet* och *regionens* valda revisorer är ansvarig för revisionskontorets verksamhet. **Utgår, framgår ovan.**
19 § Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och *stiftelselagen* om revisorernas rätt till upplysningar ska också gälla för revisionskontorets personal och den som i övrigt biträder *landstings*revisorerna.	**17 §** Bestämmelserna i kommunallagen och aktiebolagslagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också för revisionskontorets personal och den som i övrigt biträder *revisionen*.

Rapportering angående oegentligheter **20 §** Om revisorerna i sin granskning finner att det föreligger misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska de anmäla förhållandet till berörd styrelse/nämnd *eller företag*. Om berörd nämnd/styrelse *och företag* inte vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning *därav* rapporterar revisorerna till fullmäktige. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett. Samtliga styrelser, nämnder *och företag* ska till revisionskontoret inrapportera iakttagelser angående stölder, bedrägerier och övriga oegentligheter liksom samtliga polisanmälningar och domar avseende oegentligheter.	**Rapportering angående oegentligheter** **18 §** Om revisorerna i sin granskning finner att det föreligger misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär *eller att allmän förvaltningsdomstols avgörande har åsidosatts* ska de anmäla förhållandet till berörd styrelse/nämnd. Om berörd styrelse/nämnd inte vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning av *detta* rapporterar revisorerna till fullmäktige. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett. Samtliga styrelser och nämnder ska till revisionskontoret inrapportera iakttagelser angående stölder, bedrägerier och övriga oegentligheter liksom samtliga polisanmälningar och domar avseende oegentligheter.
Revisorernas löpande kommunikation med fullmäktige, nämnder, styrelser *och företag* **21 §** Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar.	**Revisorernas löpande kommunikation med fullmäktige, nämnder och styrelser** **19 §** Revisorerna och fullmäktiges presidium *ska ha* regelbundna överläggningar.
22 § Revisorerna ska löpande under året enligt god sed eftersträva en nära kontakt med såväl *landstings*fullmäktige, presidier som nämnder/styrelser *och företag*. Revisorerna får också närvara vid fullmäktigesammanträden.	**20 §** Revisorerna ska löpande under året enligt god sed eftersträva en nära kontakt med såväl fullmäktige, presidier som nämnder och styrelser. Revisorerna får också närvara vid fullmäktigesammanträden *Revisionens granskningar tillställs fullmäktige löpande under året.*
23 § Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige med anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett.	**21 §** Revisorerna kan *väcka* ärende i fullmäktige *som rör* granskningen och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs.

Revisorerna kan initiera ärende i nämnder/styrelser med anledning av sin granskning, när de bedömer att så behövs. Nämndens ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling så snart som möjligt. Revisorerna använder initiativrätten i särskilt allvarliga situationer som snabbt behöver uppmärksammas i syfte att undvika anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet i kommande revisionsberättelse. De kan också använda initiativrätten om de bedömer att en styrelse eller nämnd inte tar upp granskningsresultat som revisorerna har tillställt styrelsen eller nämnden.	Revisorerna kan *väcka* ärende i nämnder/styrelser *som rör* granskningen, när de bedömer att så behövs. Revisorerna använder *primärt* initiativrätten i särskilt allvarliga situationer som snabbt behöver uppmärksammas i syfte att undvika anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet i kommande revisionsberättelse. De kan också använda initiativrätten om de bedömer att en styrelse eller nämnd inte tar upp granskningsresultat som revisorerna har tillställt styrelsen eller nämnden.
24 § Revisorerna ska bedöma om resultatet i den delårsrapport, som ska behandlas av *landstings*fullmäktige, och årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och årsredovisningen.	**22 §** Revisorerna ska bedöma om resultatet i den delårsrapport *och årsredovisning* som ska behandlas av fullmäktige är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska *lämnas till fullmäktige inför behandling av* delårsrapport och årsredovisning.
25 § Revisorerna *i Stockholms läns landsting* ska, vid behov, avge en översiktlig information till *landsting*sfullmäktige angående viktigare revisionsiakttagelser och bedömningar i det löpande revisionsarbetet	**23 §** Revisorerna ska, vid behov, avge en översiktlig information till fullmäktige angående viktigare revisionsiakttagelser och bedömningar i det löpande revisionsarbetet.
Revisionsberättelser, granskningsrapporter och årsrapporter **26 §** Revisorerna ska för varje nämnd/styrelse upprätta revisionsberättelse. Dessa ska innehålla uttalande i ansvarsfrågan och om årsredovisningen kan godkännas. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt som individuellt. Revisionsberättelsen kan utöver vad som anges i lag även innehålla anmärkning och grunderna för dessa.	**Revisionsberättelser, granskningsrapporter och årsrapporter** **24 §** Revisorerna ska för *regionstyrelsen* samt varje nämnd upprätta revisionsberättelse. Dessa ska innehålla uttalande i ansvarsfrågan och om årsredovisningen kan godkännas. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt som individuellt. Revisionsberättelsen kan *i förekommande fall* utöver vad som anges i lag även innehålla anmärkning och *anledningarna* för dessa.

Revisionsberättelserna ska behandlas vid samma sammanträde som *landstings*fullmäktige behandlar årsredovisningen. Innan revisorerna överväger att avstyrka ansvarsfrihet *och/*eller framställa anmärkning ska revisorerna aktivt och tydligt kommunicera sina iakttagelser och synpunkter med ansvarig nämnd/styrelse eller enskild ledamot för att ge möjlighet att vidta åtgärder. I denna process kan även initiativrätten användas. Om revisorerna är oeniga eller vill göra skiljaktiga uttalanden lämnas fler revisionsberättelser alternativt en berättelse med tydligt redovisade skilda uttalanden och vilka som står för dessa. Vid behandlingen av revisionsberättelserna i *landstings*fullmäktige har berörda revisorer rätt att delta i överläggningarna. Till revisionsberättelsen fogas de sakkunnigas rapporter.	Revisionsberättelserna ska behandlas vid samma sammanträde som fullmäktige behandlar årsredovisningen. Innan revisorerna överväger att avstyrka ansvarsfrihet eller framställa anmärkning ska revisorerna aktivt och tydligt kommunicera sina iakttagelser och synpunkter med ansvarig nämnd/styrelse eller enskild ledamot för att ge möjlighet att vidta åtgärder. I denna process kan även initiativrätten användas. *Detta förekommer inte fullmäktiges process enligt 5 kapitlet 32 § kommunallagen att från de ansvariga hämta in förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen, och revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks.* Om revisorerna är oeniga eller vill göra skiljaktiga uttalanden lämnas fler revisionsberättelser alternativt en berättelse med tydligt redovisade skilda uttalanden och vilka som står för dessa. Vid behandlingen av revisionsberättelserna i fullmäktige har berörda revisorer rätt att delta i överläggningarna. Till revisionsberättelsen fogas de sakkunnigas rapporter.
27 § Om revisorerna har riktat anmärkning ska fullmäktige ta ställning till om anmärkning också ska framställas från fullmäktige. Fullmäktige kan också rikta egen anmärkning även om revisorerna inte gjort det. Fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan ska motiveras, om det inte är uppenbart obehövligt dvs. när ingen kritisk synpunkt i någon form framställts från revisorerna eller ledamöter i fullmäktige. Fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen och beslutet i ansvarsfrågan sker utan beredning i styrelsen. Den beredning som fullmäktige behöver för sina ställningstaganden och motiveringar arrangeras inom fullmäktige t.ex. genom fullmäktiges presidium.	**25 §** Om revisorerna har riktat anmärkning ska fullmäktige ta ställning till om anmärkning också ska framställas från fullmäktige. Fullmäktige kan också rikta egen anmärkning även om revisorerna inte gjort det. Fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan ska motiveras, om det inte är uppenbart obehövligt dvs. när ingen kritisk synpunkt i någon form framställts från revisorerna eller ledamöter i fullmäktige. Fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen och beslutet i ansvarsfrågan sker utan beredning i styrelsen. Den beredning som fullmäktige behöver för sina ställningstaganden och motiveringar arrangeras inom fullmäktige t.ex. genom fullmäktiges presidium.

28 § För landstingets bolag upprättar lekmannarevisorerna granskningsrapporter som delges fullmäktige innan de överlämnas till bolagens styrelser och bolagsstämmor. Lekmannarevisorernas granskningsrapport i bolagen ska bifogas auktoriserad revisors revisionsberättelse. Om lekmannarevisorerna finner anledning till anmärkning mot styrelsen, enskild styrelseledamot eller mot den verkställande direktören, ska detta framgå i granskningsrapporten och uppgift ska lämnas om anledningen till anmärkningen. Innan lekmannarevisorerna överväger att rikta anmärkning ska lekmannarevisorerna aktivt och tydligt kommunicera sina iakttagelser och synpunkter för att ge möjlighet att vidta åtgärder. Lekmannarevisorernas granskningsrapport i ett *företag* ska alltid bifogas *företagets* årsredovisning och lämnas till bolagsstyrelsen tre veckor före årsstämman. Styrelsen vidarebefordrar rapporten till årsstämman. Lekmannarevisorerna har rätt att närvara på stämman och skyldighet att göra så när t.ex. anmärkning har lämnats. Lekmannarevisorerna är också skyldig att lämna de upplysningar som bolagsstämman begär, om detta kan ske utan att bolaget väsentligen lider skada. Till granskningsrapporten fogas de sakkunnigas rapporter. Om lekmannarevisorerna är oeniga eller vill göra skiljaktiga uttalanden lämnas fler granskningsrapporter alternativt en granskningsrapport med tydligt redovisade skilda uttalanden och vilka som står för dessa.	**26 §** För landstingets bolag upprättar lekmannarevisorerna granskningsrapporter som delges fullmäktige innan de överlämnas till bolagens styrelser och bolagsstämmor. Lekmannarevisorernas granskningsrapport i bolagen ska bifogas auktoriserad revisors revisionsberättelse. Om lekmannarevisorerna finner anledning till anmärkning mot styrelsen, *ordföranden*, enskild styrelseledamot eller mot den verkställande direktören, ska detta framgå i granskningsrapporten och uppgift ska lämnas om anledningen till anmärkningen. Innan lekmannarevisorerna överväger att rikta anmärkning ska lekmannarevisorerna aktivt och tydligt kommunicera sina iakttagelser och synpunkter för att ge möjlighet att vidta åtgärder. Lekmannarevisorernas granskningsrapport i ett *bolag* ska alltid bifogas *bolagets* årsredovisning och lämnas till bolagsstyrelsen tre veckor före årsstämman. Styrelsen vidarebefordrar rapporten till årsstämman. Lekmannarevisorerna har rätt att närvara på stämman och skyldighet att göra så när t.ex. anmärkning har lämnats. Lekmannarevisorerna är också skyldig att lämna de upplysningar som bolagsstämman begär, om detta kan ske utan att bolaget väsentligen lider skada. Till granskningsrapporten fogas de sakkunnigas rapporter. Om lekmannarevisorerna är oeniga eller vill göra skiljaktiga uttalanden lämnas fler granskningsrapporter alternativt en granskningsrapport med tydligt redovisade skilda uttalanden och vilka som står för dessa.
29 § Revisorerna kan i undantagsfall behöva göra en återgående revision och prövning. En sådan genomförs när väsentliga fakta	**27 §** Revisorerna kan i undantagsfall behöva göra en återgående revision och prövning. En sådan genomförs när väsentliga fakta

framkommer efter det att revisionsberättelsen/granskningsrapport lämnats men innan fullmäktige fattat sitt beslut. *Revisorerna tar då tillbaka revisionsberättelsen och påbörjar ny granskning. Därefter skrivs en ny revisionsberättelse/granskningsrapport som ersätter den tidigare.*	framkommer efter det att revisionsberättelsen/granskningsrapport lämnats men innan fullmäktige fattat sitt beslut.
Revisorernas arkiv **30 §** För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av *landstings*fullmäktige fastställt arkivreglemente.	**Revisorernas arkiv** **28 §** För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.
Reglementets giltighet **31 §** Detta reglemente gäller fr.o.m. den 1 *januari 2015*, då tidigare revisionsreglemente upphör att gälla, tills dess fullmäktige fattar annat beslut.	**Reglementets giltighet** **29 §** Detta reglemente gäller fr.o.m. den 1 januari *2019*, då tidigare revisionsreglemente upphör att gälla, tills dess fullmäktige fattar annat beslut.

INDELNING I REVISIONSOMRÅDEN

Landstingets verksamhet indelas i tre revisionsområden där revisionsuppdragen för samtliga *landstingets* nämnder/styrelser *och företag* fördelas enligt nedan.

Indelning gäller fr.o.m. den 1 januari *2015* tills dess fullmäktige fattar annat beslut.

Revisionsområde I

Landstingsstyrelsen
Landstingshuset i Stockholm AB
AB Stockholms läns landstings Internfinans
Tillväxt- och regionplanenämnden
Donationsfonderna

Revisionsområde II

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Södertälje sjukhus AB
Danderyds sjukhus AB med dotterbolag

Södersjukhuset AB
S:t Eriks ögonsjukhus AB
Stockholms läns sjukvårdsområde
Patientnämnden
Folktandvården Stockholms län AB
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Stockholm Care AB

Revisionsområde III

Trafiknämnden
AB Storstockholms lokaltrafik med dotterbolag
Waxholms Ångfartygs AB

Kulturnämnden
Locum AB med dotterbolag

MediCarrier AB
Stiftelsen Clara

Regionens verksamhet indelas i tre revisionsområden där revisionsuppdragen för samtliga *regionens* nämnder och styrelser fördelas enligt nedan.

Indelning gäller fr.o.m. den 1 januari *2019* tills dess fullmäktige fattar annat beslut.

Revisionsområde I

Landstingsstyrelsen
Landstingshuset i Stockholm AB
AB Stockholms läns landstings Internfinans
Tillväxt- och regionplanenämnden

Revisionsområde II

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Södertälje sjukhus AB
Danderyds sjukhus AB med dotterbolag
Södersjukhuset AB
S:t Eriks ögonsjukhus AB
Stockholms läns sjukvårdsområde
Patientnämnden
Folktandvården Stockholms län AB
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Stockholm Care AB
Vård- och kunskapsstyrningsnämnden

Revisionsområde III

Trafiknämnden
AB Storstockholms lokaltrafik med dotterbolag
Waxholms Ångfartygs AB
Färdtjänstnämnden
Kulturnämnden
Locum AB med dotterbolag
Fastighets- och servicenämnden
MediCarrier AB